

Умид чечаклари
гуллаётган гўша

3

4

Баҳор элчиларини
биламизми?

Ўқимаган қизнинг
романи

6

8

Бойчечак дилингда
очилсин

ЎЛКАМИЗДА — НАВРЎЗ ШУКУҲИ

Ҳой, боғбон бобо,
ниҳолингга берсин барака,
Ҳой, деҳқон бобо,
далангга берсин барака.

Ҳой, чўпон бобо,
қўрангга берсин барака
Бойчечак чиқибди,
бугун Наврўз экан!..

Ушбу сонда:

Аёлга спорт керакми?	2	Куёв 100 йиллик, куда минг йиллик, дейдилар	6
Савоб ширин сўздандир	3	Бевафо кўп экан дунёда	7
Нотариус уйингизга боради	3	Етти пушгини суриштириш —	
«Машшота» афзалми ё «стилист»?	4	миш-миш йиғиш эмас	8

“ОБУНА — 2011”

Якка
обуначиларга — 176,
Ташкилотларга — 177

КАСБИМ — ФАХРИМ

Этиборнинг кечагидек ёдиди: у пайтлар қизларнинг спорт билан шуғулланишига ҳамма бошқача кўз билан қарар, яхши қиз ўйдаги юмушларини бажариб, тикиш бичишу, пишир-қуйдирни яхши билса бас, деб ҳисобланарди. Аммо шунга қарамай, ғайрати тошиб ётган бу қиз дарсдан, ўйдаги ишлардан бўшади дегунча, ҳовлиларидаги боққа чиқиб олиб, ҳали сакраш, ҳали турникда осилиш машқларини бажариш билан овора бўлиб кетар, баъзида онасининг ҳай-ҳайлашига ҳам қарамай, эрта тонгда, кўчаю ҳовлиларини супуриб, сув сепиб бўлгач, ҳали қишлоқ ахли уйғонмасидан аввал, маҳаллалардаги итларнинг вовуллашига ҳам этибор бермай, беш-олти қақирим масофага югуриб келарди. Қизининг бундай одатларини ота-онаси аввалига эркалик, шўхликка йўйиб юришганди. Аммо бундан қанчалик, дугоналари жисмоний тарбия дарсига қатнашиш тугул ҳатто спорт либосини кийишни ҳам уят ҳисоблаб қолган ёшга етганига қарамай, Этиборни ҳамон кўпинча оёғида кета, эгнида футболка билан югуриб юрган ҳолда кўришарди. Мактабни «аёло» баҳолаб битирган қиз кутилмаганда жисмоний тарбия ўқитувчиси бўлиш истагини билдирганда эса ахирги онаси Хадичахон опанинг сабри тугади:

— Қизим, ўзим ўқитувчиман. Сенинг бу касбни танлашингдан фахрланаман. Аммо барибир жисмоний тарбия муаллими бўлиш қиз болага тўғри келмайди! Одамлар устимиздан кулишади, қўй, бошқа касбни танла!

Фақатгина дадаси, она тили ва адабиёти фани ўқитувчиси Аъзамжон ахагина Этиборнинг бу истагига қарши бир оғиз сўз демади. «Балли, менинг ўғил бола қизим, шу соҳа ўзингга ёқадими, оқ йўл сенга! — деди у киши хурсанд бўлганча. — Ҳали одамлар хотин-қизлар учун ҳам спорт билан шуғулланиш ниятда зарур ва керак эканлигини бир кун бўлмаса бир кун тушуниб олишади. Шунинг учун ҳеч иккиланма, мен розиман» деб, қизини ўзи Ўзбекистон давлат жисмоний тарбия институтига етаклаб борди. Барибир, она экан-да! Шундай Хадичахон аянинг

кўнгли тинчимади. Қўшниларнинг ўғли Турсунали ҳам шу институтда ўқиётгани учун унга шу шаддоқ қизига кўз-қулоқ бўлиб туришини қайта-қайта тайинлади. Чунки Этибор ўша пайтларгача фақат ўғил болалар ўқийдиган жойда тахсил олмакчи эди-да.

— Бу гапларнинг ҳаммасини бугун эсласам, худди эртакка ўхшайди, — дейди бугунги кунда Тошкент шаҳридаги 215-мактабнинг жисмоний тарбия ўқитувчиси бўлиб ишлаб келаётган Этиборхон Худойқулова. — Энди, Мустақиллик шарофати тўғриси ва бе-

Этиборхон Худойқулова:

Спортсиз яшай олмайман!

восита Ўртбошимизнинг гамхўрликлари боис юртимизнинг ҳар бир шаҳар ва туманларида, ҳатто энг олис қишлоқларда ҳам хотин-қизлар ўртасида йил сайин спортга бўлган этибор ошиб бор-

моқда. Ишонасимиз, фарзандларини спорт залларига етаклаб келаётган оналар билан гаплашиб қолсам, уларнинг ўзлари ҳам спортга ниятда қизиқишининг шоҳиди бўламан. «Биз етолмаган орзуларга шулар етсин, юртимиз доврғини оламга таратсин» деб ният қилишди улар. Чунки одамларнинг аксарияти фарзандлар соғлом ва бақувват бўлсагина, наслимиз давомчиларининг баркамоллиги таъминланишини тушуниб етдилар. Шу боис, бизнинг мактабимизда ҳам тез-тез спорт ойлари ўтказиб турилади. Бунда бошланғич синф ўқувчилари ўртасида турли ҳаракатли ўйинлар, 5 синфдан 9 синфгача бўлган болалар орасида эса спортнинг барча турлари бўйича мусобақалар ташкил этилади. Шунингдек, мактабимизда таниқли спортчилар, чемпионлар билан учрашув ва суҳбатлар ҳам уюштираяпмиз. Кун кеча кураш бўйича номдор полковлардан бири Қўлдош Асроркуловни ўқувчилар ҳузурига чорладик. Бундай тадбирлардан кейин болаларнинг спортга қизиқиши янада ортади.

Ҳа, айтганча, Этиборхоннинг турмуш ўртоғи, ўша қўшни йигит Турсунали Худойқулов ҳам Тошкент Транспорт институтида жисмоний тарбия фанидан ёшларга сабоқ беради. Ўғиллари Дилшод, Дилмурод, Абдурахим Пайғамовлар эса, табиийки, спорт билан мунтазам шуғулланишади. Юқорида айтганимиздек, Этиборхон Худойқулова ўқитувчилар оиласида улғайган. Унинг опа-сингиллари Азиза, Феруза, Зарифа, Зилола, Эъзо-захонлар ҳам мураббий.

— Келинимиз Рашидахон Тожиева эса менинг изимдан бориб, жисмоний тарбия институтида тахсил олаяпти, — дейди Этиборхон. — Демак, ўқитувчилар сулоласидан спортчи мураббийлар ҳам етишиб чиқиши давом этмоқда. Энг муҳими, фарзандларимиз ҳам қайси соҳани эгаллашмасин, бирор кунларини ҳам спортсиз тасаввур қилишолмайди. Улар спорт — ҳаётнинг энг муҳим ритми эканлигини аллақачон англаб етишган.

Дилфуза КЎЗИЕВА,
«Оила ва жамият» мухбири.

ва болаларнинг ҳуқуқларининг ҳимоясига бағишланган умумжаҳон декларациялари, Ўзбекистон Республикаси Конституцияси ва амалдаги қонунлар, Фуқаролик кодекси, «Виждон эркинлиги ва диний ташкилотлар тўғрисида»ги қонун, соҳага оид Президент фармонлари, ҳукумат қарорларининг мазмун-моҳияти халққа оддий тил билан тушунтирилмоқда.

Шу йил 3 февралда Обод маҳалласи, 8 февралда Янги ариқ маҳалласи, 16 мартда эса Астробод маҳалласида Ўртбошимиз илгари сурган «Мамлакатимизда демократик ислохотларни янада чуқурлаштириш ва фуқаролик жамиятини ривожлантириш концепцияси»га бағишланган давра суҳбатлари бўлиб ўтди. 15 февралда Тошкент молия институтининг кредит-ўқитиш факультети талаба қизлари иштирокчи бўлиб қатнашди. «Талаба қизларни турмушга тайёрлашда репродуктив саломатлигининг ўрни» мавзусидаги давра суҳбатида «Репродуктив саломатлик нима?», «Қонуний никоҳни расмийлаштириш» мавзусида маърузалар ўқилди. Шаҳростон маҳалласи фуқаролари, тумандаги 17-мактаб 8-9 синф ўқувчилари билан ўтказилган давра суҳбатлари ҳам қизиқарли кечгани иштирокчилар томонидан алоҳида таъкидланди.

Мунира ИСЛОМОВА,
Юнусобод тумани ФХДё бўлими мудири.

Ўзбекистон — умумий уйимиз

дейди вилоят қозоқ миллий маданият маркази раиси Турабай Сарсенбаевнинг таъкидлашича, мазкур ҳудудларда кейинги йилларда хотин-қизларнинг ўрни ва нуфузи анча ортиб бораётгани кузатишмоқда. Бу эса ҳам оилада, ҳам жамият ривожига асосий ўрин тутаяди.

Шу кунги ўзларининг намунали меҳнат фаолиятлари билан обрў-этибор қозongan бир ғуруҳ хотин-қизларга вилоят ҳокимлиги ва бошқа ҳамкор ташкилотлар томонидан фахрий ёрлик ва мукофотлар топширилди.

— Азал-азалдан қону қардошлик ришталари орқали боғланиб кетган халқларимиз шу Ватани ўзларининг суюкли гўшаси сифатида қадрлашлари бежиз эмас, —

Дилдора БОЙМУРОВА,
журналист,
Навоий вилояти.

ШУ СОНГА ХАБАРЛАР

Хуш келдинг, Наврўз!

Бугун мамлакатимизнинг барча шаҳар ва қишлоқларида Йилбоши тантаналари давом этмоқда. Ана шундай хайрли тадбирлардан бири пойтахтимизнинг Шайхонтоҳур туманига қарашли 98-мактаб-интернатда бўлиб ўтди.

Туман ҳокимлиги томонидан уюштирилган бу ажойиб байрам кечасига тақлиф этилган давлат ва жамоат ташкилотлари вакиллари тинчлик ва осойишталик, бирдамлик ва аҳиллик барқарор бўлган юртимизда бундай қутлуг байрамлар ниятда файзли, фарахбахш кечаётганини алоҳида таъкидлашди.

Энг қувончлиси, мазкур мактаб-интернатнинг намунали ўқувчиларига туман «Раҳбар аёллар клуби» томонидан байрам совғалари топширилиб, моддий ёрдам ҳам кўрсатилди. Шунингдек, шу кунги бу даргоҳ боғига яхши ниятлар билан меваги дарахт ниҳоллари ҳам ўтказилди.

Байрам тадбирида Тошкент шаҳар ҳокими ўринбосари, шаҳар хотин-қизлар кўмитаси раиси, Олий Мажлиси Сенати аъзоси Фарида Абдурахимова иштирок этди.

Санобар ФАХРИДДИНОВА,
«Оила ва жамият» мухбири.

Улар Термизга боришади

Нишон саноат-энергетика касбхуна колледжиде 1300 нафарга яқин ёшлар 13 йўналиш бўйича таълим-тарбия олишмоқда.

Ўқувчиларнинг ҳар томонлама пухта билим олиши учун барча шaroитлар яратилган. Замонавий спорт зали, югуриш йўлакчалари, баскетбол, волейбол майдончалари ёшлар ихтиёрига топширилган бўлиб, бундай имкониятлар ўғил-қизларнинг спортга қизиқишини янада кучайтиради. Масалан, қўл түпи билан шуғулланидиган Марат Абдулқосимов «Баркамол авлод-2011» спорт мусобақаларининг Сурхондарё вилоятида ўтказиладиган финал босқичига йўлланма олган.

— Коллежимизда олти нафар жисмоний тарбия ўқитувчиси ёшларга сабоқ беришади, — дейди директорнинг касбий тайёргарлик бўйича ўринбосари Берди Назаров. — Бизда спортга меҳр қўйган ўғил-қизлар жуда кўпчилики ташкил этади. Улар орасида Марат ўзининг қаҳқон ва эчиллиги билан алоҳида ажралиб туради. Қўл түпи бўйича беллашуларда фаол иштирок этиб, воҳамиз шарафини муносиб ҳимоя қилиб келаётган Қундуз Шукурова, Шохиста Раҳмонова, Гулшода Райимова, Назира Хасанова, Аббос Турсунов, Тўлқин Жовлиев сингари ўқувчиларимизнинг Термизда ҳам гоилибликни қўлга киритишига ишонамиз.

Ўз мухбиримиз.

Тарғибот

кучайтирилмоқда

Тошкент шаҳар Юнусобод тумани ФХДё бўлими туғилиш, никоҳ, никоҳдан ажралиш ва ўлим ҳолатларини қайд этиш билан бирга, фуқароларнинг фамилияси, исми ва ота исмини алмаштириш, далолатнома ёзувларига ўзгартириш, қўшимча ва тўлдирлишлар киритиш, тиклаш ва фуқароларнинг аризаларига кўра, тақдирий гувоҳномалар бериш бўйича фаолият юритади. Бундан ташқари, ҳуқуқий тарғибот ишларини амалга ошириш мақсадида бўлими қошида «Оила — жамият таянчи» ёш оила қурувчилар мактаби ҳам ташкил этилган.

Ёш оила қурувчилар мактаби фаолияти маҳалла фуқаролари орасида оила саводхонлигини юксалтириш, оила соҳиб-соҳибаларининг ҳуқуқий, ижтимоий-иқтисодий, тиббий, ҳаётий билимларини ошириш, хотин-қизлар ҳуқуқларини ҳимоя қилиш, оила муқаддаслиги, миллий урф-одат, анъаналаримизга содиқлик, оилалар мустақамлигини сақлашга даъват этиш, ажралишларнинг олдини олиш, уларнинг сабабларини аниқлаш, оилавий келишмовчиликлар, муаммоларни қартираф қилишга, ёш оилаларни моддий-маънавий қўллаб-қувватлашга қаратилган. Машгулотларда инсон ҳуқуқлари, хотин-қизлар, оила

Байрамлар ярашар элларга

Навоий вилоятида бугунги кунда ўттиздан ортиқ миллат ва элат фарзандлари ахил, иноқ яшаб, мамлакатимиз таррақийтига ўзларининг салмоқли улшларини қўшиб келишмоқда. Шу маънода она табиятнинг энг гўзал ва кўркем байрамларидан бири Наврўзи олам арафасида бу ҳудуд ахли ҳам Йилбошини ўзгача қайфият билан кутиб олдилар.

Наврўз арафасида вилоятда фаолият юритаётган қозоқ ва қорақалпоқ миллий марказлари ташаббуси билан Навоий шаҳрида байрам тадбири ўтказилди. Маълумки, асосан Қонимех, Томди туманларида умрғуззоронлик қилаётган қозоқ ва қорақалпоқ қардошларимиз халқ ҳўжалигининг барча соҳаларида баракали хизмат

қилишаётир. Қозоқ миллий маданият маркази раиси Турабай Сарсенбаевнинг таъкидлашича, мазкур ҳудудларда кейинги йилларда хотин-қизларнинг ўрни ва нуфузи анча ортиб бораётгани кузатишмоқда. Бу эса ҳам оилада, ҳам жамият ривожига асосий ўрин тутаяди.

Шу кунги ўзларининг намунали меҳнат фаолиятлари билан обрў-этибор қозongan бир ғуруҳ хотин-қизларга вилоят ҳокимлиги ва бошқа ҳамкор ташкилотлар томонидан фахрий ёрлик ва мукофотлар топширилди.

— Азал-азалдан қону қардошлик ришталари орқали боғланиб кетган халқларимиз шу Ватани ўзларининг суюкли гўшаси сифатида қадрлашлари бежиз эмас, —

— Боғча опанг уришмади-ми?

— Бугун қандай ўйинлар ўйнадинглар?

— Эртага дам олиш кунини, болам, боғча ишламайди.

— Тарбиячини соғиниб қоламан, дейсанми?

— Эртақ айтсангиз ухлайман!

Албатта бундай гаройиб ва қизиқарли савол-жавобларга кўп бора гувоҳ бўлганмиз. Биримиз болажонларни тушунишга ҳаркат қилган бўлсак, бошқамиз, нима деб жавоб беришни билмай қийналганимиз ҳам рост. Лекин не бўлганда ҳам болажонларнинг ўзига хос бетакрор дунёси, сирли олами бор. Айниқса, бугунги замоннинг кичкинтойлари — эртанинг эгалари учун яратиб берилаётган ажойиб шарт-шароитларни кўриб, очиги, ҳаммамизнинг ҳавасимиз келади.

Яқинда пойтахтимиздаги Олмазор тумани Себзор даҳасида жойлашган "Гулгунчалар гулшани" деб номланган 551-сонли мактабга ва бошланғич таълим муассасасида бўлганимизда кўнглимиз осмон қадар юксалди. Нега десангиз, боғчамиздан боғча экан бу гўша! Ҳаммаёқ озода, кўркем. Дарвозадан киришингиз биланок, эртақлар шаҳарчасига тушиб қолгандек сезасиз ўзингизни. Педагогика соҳасида кирқ йилдан бери фидойилик кўрсатиб ишлаб келаётган Маъсуда Ҳакимова бу даргоҳда мудирлик қилади. Энг қизиғи, биз болан кунин бу гўшада болажонларнинг кўкаламзорлаштириш ишлари билан банд эканликларини кўриб, кўзларимиз қувончга тўлди. Ушбу таниш манзара ҳар қандай одамнинг кўнглини тоғдай баланд кўтариши шубҳасиз. Бири меваги дарахт ниҳолчасини қўлчасида тутиб турган бўлса, иккинчиси миттигина белкуракда тупроқ ташлар, яна бошқаси эса челақчада сув қуяётди... Бу чин маънодаги миллий тарбиянинг қувончли кўринишидир.

Ховлида Маъсуда опа билан

ўзаро фикр-мулоҳаза алмашаётган ота-оналарни ҳам кузатдик.

Улар ҳам мазкур гўшадаги муҳит ҳамда тарбиячиларнинг меҳрибончиликларидан мамнун эканликларини изҳор этишди:

Феруза ЮСУПОВА:

— 551-сонли МТМ ҳақида авваллари ҳам кўп яхши гапларни эшитардик. Мана, энди ўзим ҳам

Умид чечаклари гуллаётган гўша

шу ерга узвий боғланиб қолдим. Ўғлим Зоирхон 4-синфда ўқияпти. Ўқувчиларга дарсдан сўнг ўзлари қизиққан тўғаракларга кириб, вақтларини унумли ўтказиш имкони мавжуд. Дилобар Мирзаахмедова, Нилуфар Исмоилова, Нодира Мўминова, Гуля Санавароваларнинг ширин сўз, меҳрибон, болажонликлари ҳаммамизни қувонтиряпти.

Дилдора ЯКУБОВА:

— Болани тарбиялаш, у билан тенгма-тенг мулоқот қилиш, дилдаги қийнаётган муаммоларига тўғри ёндошиб, ечим топиб бериш осон эмас. Бу ҳолат катта сабр ва матонатни талаб этади. Гўдак оёққа тургандан кейин ота-онани ўйлантирадиган биринчи муаммо — боласини қайси боғчага бериши масаласидир. Мен ҳам қизим Маржонани икки ёшлигида шу боғчага бергандим. У ҳозир тайёрлов гуруҳида тарбияланипти. Унинг санъатга бўлган иштиёқи баланд, қўшиқ айтишни яхши кўради. Бизни қувонтиргани, бу йил қизим "Янги авлод" фестивалида қатнашиш имконини қўлга

киритиб, махсус сертификат соҳиби бўлди. Унинг бундай ютуқларга эришишида биринчи навбатда боғча жамоасининг ҳиссаси катта деб биламан.

Биз аввалига бу ердаги жўшқин ҳаётни обдон кузатдик ва шундан кейингина мудирани суҳбатга қорладик.

Маъсуда ҲАКИМОВА, 551-МТМ раҳбари:

— Сезиб турибман, сизни ажаблантирган нарсаси, бу боғчада неча энди ўқувчилар ҳам юрибди, деб ўйлаяпсиз, тўғрими? Шунинг учун масканимизнинг тўлиқ номи мактабга ва бошланғич таълим муассасаси, албатта, тарбия ҳам шунинг ичиди. Негаки, таълимни тарбиядан, тарбияни таълимдан айрича тасаввур этиб бўлмайди. Хуллас, бу даргоҳда болалар 4-синфгача бошланғич таълим сабоқларини ҳам олишади. Боғчамизда 11 та ёш болалар гуруҳи очилган бўлиб, унда 287 нафар ўғил-қиз тарбия олмакда. 17 нафар тарбиячи-мураббийлар уларга парвона. Шунингдек, 4 та синфда 91 нафар бошланғич синф

БАРКАМОЛ АВЛОД — МАМЛАКАТ КЕЛАЖАГИ

ўқувчилари тахсил олади. Уларга олтига фарқитувчилари бириктирилган.

Биласиз, боғча ёшидаги кичкинтой дастлаб бу ерга аклини танимасданок келади. Йиллар давомида эса муҳитга кўникиб, унда қизиқиш шаклланади. Қарабсизки, агар шу маскандан у ўзига керакли таълим-тарбияни ололсагина, ўқишга меҳр қўяди, билимдан совумайди. Мактаб ёшига етган эса боғча билан хайрлашиб, янги даргоҳга, яъни мактаб сари йўл олади. Очиғини айтадиган бўлсак, бундай вақтда бола бироз қийинчиликларга дуч келади. Янги муҳит, ўзгача ҳаёт, нотаниш одамларга мослашиб кетиш мурғак қалб учун мушкулроқ кечади.

Табийки, у бу ердан ҳам ўша, боғчадаги тарбия муҳитини истайди. Биз бу борада ҳам ибратли тажрибаларни қўллаяпмиз. Айниқса, ота-оналар, маҳалла-кўй билан ўзаро ҳамкорликни кенг йўлга қўйганмиз. Бу эса яхши самара берапти.

Умида МУРОДОВА, бошланғич синф ўқитувчиси:

— Болажонларимизни нафақат жисмонан бакуват, балки, маънавий жиҳатдан ҳам эркин ва мустақил фикр юрита оладиган қилиб тарбиялаш ҳозирги куннинг долзарб вазифаларидан ҳисобланади. "Таълим тўғрисида"ги қонун, қадрлар тайёрлаш Миллий дастурида шахс эркинлиги, унинг мустақил фикрлаш қобилиятини шакллантириш, муомала маданиятини таркиб топтиришга бирламчи эътибор қаратилган. Бу

эса психолог-педагоглар олдида турган энг муҳим масалалардан биридир. Болажонларимизнинг китобга бўлган меҳр-муҳаббатларини ошириш, эзгулик-чорловчи эртақлар билан таълимлаш бориш бизда доимий анъанага айланган.

Муаззам ИГАМБЕРДИЕВА, спорт тўғраги бошқарувчиси:

— Боғча ёшидаги болалар машғулотлар давомида ўзидан катталарнинг хатти-ҳаракатларига тақлид қилишга қизиқади. Бошланғич синф ўқувчиларида эса ўйин фаолияти ўзига хос характерга эга. Улар аксарият ҳолларда жисмоний ҳаракатдаги ўйинларни бажаради. Бу эса уларнинг тезкор зехни бўлишларига имкон яратади. Турли хил ўйинлар, машқлар, тренинглари ўтказиш ҳам боланинг интеллектуал салоҳиятини оширади.

"Гулгунчалар гулшани"... Ўз номига муносиб ном билан аталувчи бу гўшада ҳар кун эзгулик ниҳоллари кўкаради, эртанинг умидли чечаклари гуллаётган. Нега десангиз, улуг истиклолимиз медалари саналган бу ўғил-қизлар орасидан насиб

этса юртимиз доврўғини дунё миқёсида ёйдиган муносиб, ишончли ворислар етишиб чиқади.

Барно МИРЗААХМЕДОВА, "Оила ва жамият" муҳбири.

Савобга дахлдорлик ҳисси

Тоғли Деҳқонобод туманидаги Торқабчиғай қишлоғида туғилиб вояга етган Халил Ортиқов ёшлигиданоқ шифокор бўлишни орзу қилганди. "Яхши ният, ярим давлат" деганларидек, у ҳарбий хизматни ўтаб қайтгач, ҳеч иккиланмай Тошкент тиббиёт институтига ҳужжатларини топширди ва имтиҳонлардан ҳам муваффақиятли ўтди. Талабалик йиллари ҳам шамолдай бир зумда ўтиб кетди ва у Қарши шаҳрида бир йиллик интернатуриани ўтаганидан сўнг, йўлланма билан Талимдархон шаҳрига келиб ишлаётганига ҳам мана салкам ўттиз йил бўлибди. Шундан буюн Нишон туман 2-сонли шифохонасининг ички касалликлар бўлимида фаолият кўрсатиб келапти.

Маълумки, Талимдархон шаҳри

республикамизнинг чегара ҳудуди ҳисобланади. Тўртта маҳалладан иборат шаҳарда 15 мингдан зиёд аҳоли истиқомат қилади. Тиббиёт ходимлари шаҳар аҳолиси саломатлигини муҳофаза қилиш учун бор имкониятлардан оқилона фойдаланмоқдалар.

— Шифокор, энг аввало, беморлар-

ТИББИЁТ ФИДОЙИЛАРИ

ни тезроқ соғайиб кетишига ишонтариши керак, — дейди Халил Ортиқов. — Негаки, тузалишига умид боғлаган киши оёққа тез туриб кетади. Бунинг учун ҳар бир тиббиёт ходими беморларни нафақат дори-дармон, балки ўзининг ширин сўзи билан ҳам даволайди.

Бундан ташқари, аҳоли саломатлигини мустаҳкамлашда ҳар ойда маҳалла аҳли билан муносабат ўтақилишидан анъанавий учрашувлар жуда катта самара бераётди. Негаки, энди одамлар ҳам ўз саломатликлари ҳақида бемор бўлмасдан

аввал қайғуриш лозимлигини билиб олишди. "Наврўз", "Тинчлик" маҳалла фуқаролари ҳузурида уюштирилган суҳбат мавзулари ҳам ранг-баранг бўлди. "Оналик ва болаликни муҳофаза қилишнинг асослари", "Соғлом авлод — юрт келажаги", "Гиёҳвандлик — иллат", "Гриппдан сақланиш", "Касалликни даволашдан кўра унинг олдини олиш лозим" деб номланган долзарб мавзулар атрофича қамраб олинган суҳбатларда Халил Ортиқов раҳбарлик қилаётган бўлим шифокорлари фаол иштирок этдилар.

Тиббиёт фанлари номзоди Эшмуҳаммад Махсумов, тажрибали шифокорлар Хушвақт Холназаров, Комил Собиров, олий тоифали тиббиёт ҳамшираси Авазхон Йўлдошева, Санобар Ахмедовалар нафақат билим ва малакаси, балки ўзларининг ширинсуханлиги билан ҳам беморлар қалбига йўл топишаётганини қувончлидир.

"Ички касалликлар ва болалар бўлими"да ҳам беморлар учун барча қўлайликлар яратилган. Бу ерда даволанаётган Иккинчи жаҳон уруши қатнашчиси Гулсун момо Минахонова яратилган имкониятлардан мамнун эканлигини алоҳида таъкидлади. Шунингдек, 83 ёшли Шайдулло ота Омонкулов ҳам бу ерда даволаниб, шифокорларнинг самимий муомаласидан қувонганини яширмади.

Хуллас, эл саломатлигини муҳофаза қилишдек савобли ишда фидойилик намуналарини кўрсатиб келаётган Халил Ортиқов сингари шифокорлар сафи кенгайверсин деймиз.

Шавкат СУЛТОНОВ, "Оила ва жамият" муҳбири.

ҲУҚУҚ

Нотариус

уйингизга боради

Савол: Фуқаро касаллиги ёки ногиронлиги сабабли нотариал идорага кела олмаса нотариал ҳаракат қандай тартибда амалга оширилади?

Ж.ОМОНОВ, Жиззах вилояти.

Агар нотариал идорада имзоланаётган битим, ариза ва бошқа ҳужжатни фуқаро ўз қўли билан тасдиқлаб, имзо қўя олмаса, унинг номидан берилган ишончномага асосан бошқа вакил нотариус ҳузурида имзо қўйиши мумкин. Бунда нотариал ҳаракатни ўз қўли билан имзолай олмаганлиги сабаби ҳужжат матнига ва тасдиқловчи ёзувга ёзиб қўйилиши лозим. Ҳужжат матни нотариус томонидан овоз чиқариб ўқиб берилади. Ёки узрли сабабга кўра нотариал идорага кела олмаган ҳолатда фуқаронинг яшаб турган жойи ёки доимий рўйхатда турган манзили бўйича нотариал ҳаракат амалга оширилади ва мазкур манзил реестрга ва тасдиқловчи ёзувга ёзилади. Нотариал идорадан ташқарида амалга оширилган бундай ҳаракат учун белгиланган миқдорда давлат божи ундирилади ва бу ҳақда ҳужжатнинг тасдиқловчи ёзувида ва реестрга қайд этиб қўйилади.

Саволга Тошкент шаҳар Мирзо Улугбек тумани 5-сонли нотариал идораси нотариуси Нодира БОЛТАХОДЖАЕВА жавоб берди.

Теграсида тўрт фасл бир-бирига йўл бериб айланаётган Ўзбекистон аталимиш гўшага оппоқ қорлар ҳам, саҳий эзининг тўкин далалари ҳам, ҳазонрез боғлар ҳам, кип-қизил лолаларга бурканган кир-адирлар ҳам бирдек ярашади. Шу боис, бу юртда ҳуш саболар эсади, ёмғирлари она заминни тўйдириб, ҳатто момақалдироклари ризқ-рўз сочади, дейдилар. Шундай гўзал чамандир асли бу диёр. Назаримда, фасллар келинчаги баҳор ўлкамизга ўзгача бир тароват билан ташриф буюради. Эмишики, у бу маконга яхши ниятлар тилаб, аввало ўз элчиларини юборармиш. Улар бойчечагу қалдирғочлар қиёфасида оламу одамга эзгуликлар тилаб янги йил, янги кун — Наврўзу оламни дил поклиги, кўнгил ҳарорати, яхши ниятлар жамлиги, амаллардаги файзу тароват муштараклигида қарши олмоқ тилагини жойлар экан юракларга. Эҳтимол, шул боис бойчечак қафтларга жо бўлиб диллардаги меҳр-муҳаббатни дилларга узатар. Қалдирғочлар айвонлардан айвонларга кўниб, ғамларни аритар, гина кудуратларни унуттирмоқ, замин у замонни асрамоқ, ҳаётни севиб ардоқлай билмоқ кўшигини куйлар чуғурлаб. Хўш, биз табиатнинг бу гўзал тилсимлари ҳақида нималарни биламиз?

Баҳор элчиларини биламизми?

Кафтдаги муҳаббат

...Бир қал қишлоқдан қайтаётиб, кекса онахон билан ёнма-ён ўтириб қолдим. У киши ўтган-кетган воқеалардан сўзларкан, ҳар замонда қафтини секин очиб, энг бебаҳо нарсани авайлаб кетаётгандек жилмайиб қараб кўярдилар. Буви менинг таажжубланаётганимни сезиб қолдилар чоғи, кўлларини ёзиб бармоқлари билан секингина тутганча миттигина гунчани лабларига олиб бордилар. "Етказганига шукр, қизим, кўклам дарақчики — бойчечак бу. Уни ҳув нариги қишлоқда яшайдиган қудагаймга олиб бораёяман. Бу неъматни кўрган киши ёмонликдан нари бўлади. Остонасидан қувонч кетмайди..." Онахоннинг суюниб айтаётган сўзларини тинглаяпману, қулоғим остида халқимизнинг кўҳна оҳанглари жаранглари:

Қаттиқ ердан қақраб чиққан бойчечак,
Юмшоқ ердан юмалаб чиққан бойчечак,
Бойчечагим бойланди
қозон тўла айрондир,
Айронингдан бермасанг,
қозон-товогинг вайрондир...
Ҳа, бу сатрларда шукроналик бор.

Бойчечакнинг ташрифи билан, табиатнинг уйғониши, тўкин-сочинлик мўлличидан қувониш бор унда. Момонинг айтишича, эрта баҳорда болалар кир-адирлардан тўда-тўда бўлишиб бойчечак кидиришаркан. Ким биринчи бўлиб бу чечакни топиб олса, уни бахтли ҳисоблашаркан. Гулни ўзининг яқинларига туҳфа эттишиб, унга ҳам бахту саодат тилашаркан:

Ҳой, боғбон бобо, ниҳонлигга берсин барака,
Ҳой, деҳқон бобо, далангга берсин барака.
Ҳой, чўпон бобо, қўрангга берсин барака,
Бойчечак чиқибди, бугун Наврўз экан!..

Онахон кафтида табиат мўъжизасини эркалаганча хиргойи қилар экан, қалбимда ўзгача бир жўшқинлик сезардим. Назаримда у шу гул таровати билан меҳр-муҳаббат олиб кетаётган эди яқинларига. Шу воқеа сабаб бўлдию кўнгилдаги бойчечакка нисбатан ўзгача қизиқиш пайдо бўлди ва илмий манбаалардан у

ҳақидаги маълумотларни қидира бошладим.

Бойчечак... Февраль-март ойларидан гуллаб, мева берувчи бу кўклам элчисини чўл ва адирларнинг соз тупроқ, қумлоқ ҳамда тошлоқ тупроқли ерларида учратиш мумкин. Афғонистон ва Эрон худудида ҳам ўсувчи мазкур гўзаллик рамзини мамлакатимизнинг айрим жойларида заъфарон ва савринжон ҳам деб аташади. **Бойчечак** — пиёздорлар оиласига мансуб кўп йиллик ўт бўлиб, бўйи 7-20 сантиметрча чўзилади. Индиз бўғзи барги битта, ипсимон, яшил, туксиз. Узунлиги ўсимлиқнинг бўйига тенг келади. Поя барглари навбат билан жойлашган. Пасткилари қалами ёки қалами наштайсимон, пояни бироз ўраб туради. Гулқўрғони олтига бўлиб, оддий тожсимон, туташмаган, сарғиш. 5-7мм узунлиқдаги гулбарглardan ташкил топган. Тугунчаси уч уяли бўлиб, олтига чангчиси гулқўрғонига нисбатан сал қисқа. Қўсақчаси эса бандчали. Гулқўрғондан 1,5 барабар қисқа...

Сиз табиатнинг бу мўъжизасига кўзингиз тушса, демак

дунёдаги энг бахтли инсонсиз. Чунки осмонлари беғубор, тинч, осойишта юртнинг бағридагина бу гул минг машаққатлар билан кишининг бағрини ёриб чиқиб, эл-улусга кўклам дарагини етказди. Чечакни оҳиста қафтингизга олиб уни кўзларингизга суртинг. Бир ажиб сеҳрдан бутун вужудингиз яйраб кетади. Бу шодлигингизни кимларгадир улашишга шошиллинг. Кўпнинг қувончи, шукронасига не етсин!

Айвонида бахтлар кулган юрт

Бизда тарбиянинг жуда гўзал кўри-нишлари мавжуд. Эндигина ақлини таниган қизалоқлар онасининг ёнида ўтирволиб, кўгирчоғига либослар тикади, укачасига аллалар айтади. Кўли ишга тутинган болакай борки, отасининг қаватига кириб дарахт экади, қалбида ўзгача бир ғурур билан опа-сингилсининг юкини енгил қилиб, ёт назарлардан ҳимоя қилмоққа чоғланади. Мени эса яна бир нарса жуда таъсирлантиради: бизга жуда кичиклигимиздан жониворларни парвариллаш, хусусан, қушларга дон сочиб, ин қуришдек хислатлар одатлантирилади. Момакаримиз дастурхонни ҳовлининг бир четига — қушлар кўниб, ушоқ-дон тоғинадаги жойга қўқшини ўргатишган. Ҳатто дуоларида "тўқилган, сочилган"ларнинг савобларини ўтганларга бағиш-лашади. Бобом эрта кўклам кунлари тах-тачанинг устига сара дондан сочиб, қушлар кўнгучи супанинг четларига кўяр-

дилар. Ҳикматларда битилишича, қушлар инига инсон қўли теккач, учиб кетишар ва ҳеч қачон бу гўшага қайтиб келмас экан. Бу гапларни мен ёшим анча улғайганда ўқидим. Лекин жуда кичиклигимданок қушларнинг уйи томон яқинлашиб, уларни чўчитмаслик, айниқса, қалдирғочлар ин қурган уйу айвонларни оҳистагина супуриб-сидириш, ҳатто болалаётган кезлари бу ҳоналарга кирмай, инининг пастидидаги гилам устига қоғозми, эскироқ матоми тўшаб қўйиб, кейинчалик қоқиб ташлаш кўникмасини олганман. Нега? Чунки бизда табиатнинг ҳар бир неъматни қутлуғ саналади. Табиатни шундай севганимиз сари у ҳам бизга бағрини очиб сийлайверди. Баҳор элчилари қалдирғочнинг ташрифи эса энг азиз меҳмон шодлигини улашади бизга. Болалигимизда дугоналар бир-биримизга "Бизнинг қалдирғочлар чуғурлашяпти"

дея мактанар эдик. Ўтган йилнинг кўкламида муқаддас қадамжолардан бирининг зиёратига борганимда нақшинкор устунлар бебаб турган айвонга қалдирғочлар ин қуриб, чаппар уриб айланиб учиб юришганини кўриб севиниб кетдим. "Бутун Ўзбекистон аҳли келади бу гўшага. Демаки, барча-барчамизнинг айвонларимизга қалдирғочлар ин қураётир..." деган сурурдан қалбим шуқуҳга тўлди. Хўш, бахтлар элчиси бўлган бу қушга манбаларда қандай таъриф берилган?

Қалдирғоч... Ҳатто Эстония Республикасининг рамзига айланган сайроқи

чумчуқсимонлар оиласига мансуб қалдирғочнинг фанга 20 уруги ва 79 тури маълум экан. Қанотлари узун ва ингичка, узунлиги 10-23 сантиметрчага етadиган бу қуш узок ва тез уча олиши билан аҳамиятли, яъни 27,5 метр-секундгача учигша мослашган. Деярли фақат ҳашаротлар билан озиқланади. Оёқлари калталигидан ерда яхши юра олмаслиги боис, ерга уй қуриш учун материал йиғиш учунгина кўнади. Ўлжасини эса ҳавода тутайди.

Хосиятли қуш саналгучи қалдирғочнинг мамлакатимизда тўрт уругга мансуб 6 тури, жумладан, қишлоқ қалдирғочи республикамизнинг барча шаҳар ва туманларида учрайди. Улар биноларнинг шифти остидаги тўсинларга, деворларга ярим-шарсимон уя қурадилар. Бунда сўлак ва лойдан фойдаланишади. Уйлари одатда дарё сатҳидан 3000 метр баландликда жойлашади. Уясига 2-7 тадан тухум қўйиб, эркаги ва ургочиси навбатига 12-13 кечакундуз босишади. Июнь ойларининг охиридаги полапонларининг учини кузатилади. Оммавий тарзда иссиқ ўлкаларга учиб кетиши эса сентябрь ойига тўғри келади. Айтиб ўтиш жоизки, қалдирғочлар қон сўрувчи ҳашаротларни қидириши билан жуда фойдали ҳисобланишади. Улар ўртанча тўрт йил умр кўради. Бундан муастасо тарзда саккиз йил умр кўрадиганлари ҳам бор экан...

Бу илмий манбаларда қайд этилган айрим далиллар. Энг гўзал манзарани эса Ўзбекистон баҳорларининг бағридан, аниқроғи эса жужуқларига тумшуғида насибга узатиб, элимизнинг меҳру муҳаббатига ўз тилида тасаннолар айтиб кўпайишиб, тўлишиб юртимизга бахтлар тилаётган айвонларимиздаги қалдирғочлар сайлидан топасиз.

Ойбуви ОЧИЛОВА.

СЎЗАНА — сидирга газламага гул тикиб тайёрланган, деворга осилдиган безак буюми. Гулқўрпа маъносини англатган «сўзана» сўзининг туб илдизи «игна» деган маънони билдиради. Шу ўринда «сўзана» ва «сўзона» сўзларининг маъноларини ажратиб олиш керак. Улар бир-бирига нақадар ўхшаш бўлмасин, бошқа-бошқа маъноларни ифодалайди. «Сўзона» ёнган, қуйган, ёнаётган мазмунида келса, «сўзана» кашта, палак маъносини ифодалайди.

Сўзана тутилган девор тағида муштдай бўлиб ўтирган мухбир йигит пиқиллаб қулиб юборди.

Шукур Холмирзаев

КЎНДОК — аслида, «кўнши» маъносидидаги «кўн» феълдан ҳосил бўлган «кўндок» сўзининг тилимизда уч хил маъноси бор. Биринчи маъноси чақалоқ туғилган захоти ўраладиган йўрғак; иккинчиси — милтиқ отилганда елкага тираб туртиладиган қисми; учинчи маъноси — қушлар тунаши учун ўрнатиладиган дор.

У тонг отмай, товуклар кўндокларидан тушмай, яна ишга тушар эди.

Мирзақалон Исмоилий

МАШШОТА — мумтоз адабиётимизда кўп ишлатилдиган «машшота» сўзининг маъноси қиз ва келинларнинг сочларини тараб, оро берувчи, пардозчи аёл деганидир. Ҳозирда пардозчи аёлларга нисбатан бу сўз қўлланilmайди. Лекин бадиий асарларимизда, баъзи ўринларда фойдаланилади.

Шона урсам ғайр зулғи, чақилсин кўлларим, қайси бир машшота ҳам зулфинг паришон айласса.
Увайсий

ХУТ — Далв ва Ҳамал оралигидаги буржнинг номи. Шамсия йил ҳисобидаги ўн иккинчи ой ҳам шундай аталади. 22 февралдан 21 мартгача. «Хут» сўзининг туб илдизи «ката» балик, «кит» деган маъноларни англатган. Шунингдек, тилимизда «хут-йут» деган сўз ҳам бўлиб, у «киш охири, ерда ҳайвонлар учун ўт-хашак топиладиган пайт» маъносини билдиради.

Кишдан қиттай бор. Хут-йут, саримсумалак, аямажиз... қаторлашиб турибди.

Ойбек

ХАВАС — «Ўзбек тилининг этимологик луғати»да изоҳланишича, тилимизда «май, иштиёк, бирор нарсага ғоят берилиш», «хою хавас», маъноларини англатган бу сўзнинг туб илдизи «галгиди» деган маънони билдирган. Шунингдек, унинг «интилиш», «рағбат», «орзу» мазмунидаги ижобий маънолари ҳам мавжуд.

Энди у боғи дилсёҳликни унутган, осмону фалакда чарх ураётган турналарга ажиб бир хавас билан боқарди.

Саид Аҳмад

МАРМЕЛАД — тилимизда эзилган мева ва шакардан тайёрланадиган қандолатчилик маҳсулоти маъносини билдирган «мармелад» сўзи аслида лотин, испан, француз тилларидан кириб келган бўлиб, бу сўзнинг туб илдизи «беҳи, асал, олма» деган маънони англатади.

Эшқобил ШУКУР тайёрлади.

Наврўзидан маълум яхши йил

Тошкент вилояти Бекобод шаҳри ва туманида Наврўз арафасида бир неча кичик корхона, ташкилот, муассаса ва спорт ўйингоҳлари фаолиятини бошлади. Айниқса, Юртбошимиз ташаббуси билан бу йилнинг «Кичик бизнес ва хусусий тадбиркорлик йили» деб эълон қилингани бу борадаги ишларни янада жонлантириб юборди.

Яқинда Бекобод шахридаги «Сайёра-Орзу» масъулияти чекланган жамияти қошида яна бир неча кичик корхоналар ташкил этилди. Эшик-ромлар цеҳи, автотехизмат шохобчалари, паррандачилик корхоналари шулар жумласидан. Исматулла Дадабоев раҳбарлигидаги масъулияти чекланган жамият 2010 йили 60 кишини иш билан таъминлаган бўлса, бугунги кунга келиб, корхона ишчиларининг сафи 250 нафардан ошиб кетди. Туман-

да тадбиркорлик фаолияти билан шуғулланаётган бундай хусусий корхоналар сафи йилдан-йилга кўпайиб бормоқда. Буларнинг барчаси юртимизда яратилган имкониятлар, қулай

шарт-шароитлар самараси, десак адашмаймиз.

Бекобод туманида спорт соҳасига ҳам алоҳида эътибор қаратилмоқда. Кейинги пайтларда кўплаб мусобақалар айнан шу шаҳарда ўтказилаётгани ва бундай баҳслашувларда кўпинча бекободликларнинг қўли ба-

ланд келаётгани бежиз эмас. Жумладан, янги очилган «Ёшлик» спорт мажмуасида 14-15 март кунлари Турон миллий кураши бўйича бўлиб ўтган республика чемпионатида ҳам, яқинда ўтказилган «Отам, онам ва мен» оилавий спорт мусобақаси республика биринчилигида ҳам бекободликлар голибликни кўлга киритишди. Чемпионат голиблари Бекобод шаҳар ҳокимлиги, Бекобод металлургия комбинати ва касаба уюшмалари кўмитаси номидан қимматбаҳо совғалар топширди. Шунингдек, чемпионлар спорт устаси унвони ва олий ўқув юртларида давлат бюджети асосида кириш имкониятига эга бўлишди.

Яхши одам кўзидан, яхши йил Наврўзидан маълум, деган гап бор халқимизда. Бекободликлар яшариш ва янгиланиш байрамини улкан ютуқлар ва кўтаринки кайфият билан қўтиб олди. Бекобод шаҳри ва туманида Наврўзи олам байрам сайлини катта сайлгоҳларда қўтиб олишди. Байрамда юртимизнинг атоқли санъаткорлари ижросидаги куй-қўшиқлар, сайлдаги кураш, кўпқари, дор ўйинлари йиғилганларнинг қалбига ўзгача баҳорий шуқуқ уйғотди. Бундай муваффақиятлар халқимизга йил давомида ҳамроҳ бўлишига ишонамиз.

Турдикул НОРМАТОВ

«NORBEKOV SOG'LOMLASHTIRISH MASKANI»

Сизларни соғломлаштириш курсларига таклиф этади!

Агар Сиз истасангиз, дардингиздан ўзингиз халос бўлишингиз мумкин. Бу йўлда биз Сизга ёрдам берамиз. Бунинг учун Сиздан фақат хоҳиш, ҳаракат, ишонч ва озгина меҳнат талаб қилинади. Марказимизда академик Мирзақарим Норбеков услуби бўйича ҳеч қандай дори-дармонсиз, ташқи таъсирларсиз 10 кун мобайнида турли хил машқлар ёрдамида инсоннинг ички ҳимоя кучлари ишга солиниб, кўплаб дардлардан фориғ бўлишингизга кўмаклашади.

Жумладан: кўз касалликлари, астигматизм, узоқ ва яқинни кўра олмаслик, катаракта, қон томирлар варикози, қон босими ошиши, остеохондроз, юрак-қон томирлари хасталиги, кўз ва қулоқ нерви невритлари, ички аъзо хасталиклари, ошқозон-ичак хасталиги, ўпка-нафас олиш системасидаги муаммолар, модда алмашинуви, умуртқа поғонаси, гинекологик, урологик, аллергия тери хасталиклари, астма, простатит, гипертония, экзема ва бошқа касалликлар. Бундан ташқари, соғлигингизни тиклабгина қолмай, турли хилдаги оғриқлар, руҳий тушунлиқ, уйқусизлик, асабийлашиш ҳолатлари, оилавий ва атрофингиздагилар билан бўладиган муаммоларни бартараф этишингизга ёрдам берилади. Академик Мирзақарим Норбековнинг соғломлаштириш услуби фойдали, шу билан бирга, оддий ва самарали. Бу услўнинг асосини Шарқ файласуфларининг мумтоз аъёнлари ва қадим китобларда тасвирланган, йиллар синовидан ўтиб келган соғломлаштириш усуллари ташкил қилади. Бу усулдан марказимизда ёшидан қатъи назар, барча фуқаролар фойдаланиши мумкин.

Таништирув кўни 29 март
соат 9⁰⁰ да.
30 март соат 13⁰⁰ да.
Биринчи кун кириш бепул

Манзилимиз:

Тошкент шаҳри,
Чўпон ота кўчаси, 23-«а» уй. Гувохнома № 000162.
Мўлжал: метронинг М.Улугбек бекати,
9 қаватли сариқ бинонинг орақсидида 2 қаватли бинода.

Маълумот учун телефонлар: (8 371) 276-44-59; 276-28-89.
www.norbekov.uz e-mail: madadi-sino@mail.ru

XALQ BANKI

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ДАВЛАТ-ТИЖОРАТ ХАЛҚ БАНКИ

**жамоаси юртимизга шуқуқли
нафаси, баракали кунлари ва эзгу
орзулар тантанаси ила кириб
келган улўғ айём — Наврўзи
олам билан барча ватандошларимизни
самимий муборакбод
этади!**

ХАЛҚ ИШОНГАН БАНК

*Мамлакатимизда барқарор бўлган
тинчлик ва осойишталикка ҳаёт қатон
кўз теғмасин. Халқимиз дастурхони
ҳамиша шўқин ва обод бўлсин.*

*Халқ банки жамоаси «Кичик биз-
нес ва хусусий тадбиркорлик йили»да
ҳам барча ҳамкорларни кўплаб-қув-
ватлайди.*

БАЙРАМИНГИЗ МУБОРАК БЎЛСИН, МУҲТАРАМ ЮРТДОШЛАР!

«ZENH-SHANS»

Абитуриентларни олий ўқув юртларига ўқишга кириш учун қўйидаги фанлар бўйича тайёрлайди:
кимё, биология, она тили ва адабиёти, математика, физика, инглиз тили, тарих, рус, немис тили.
Машгулотларни фан докторлари, фан номзодлари ва дарсликлар муаллифлари олиб боради.

Марказ дарсларининг юқори даражада сифатига нафолат беради.
Назарий ва амалий машгулотлар махсус чуқурлаштирилган дастурлар асосида ҳамда «Ахборотнома»лар, илмий ва аналитик маълумотлар бўйича ўтказилади. Ҳар бир фан ҳафтага 3 марта 2 соатдан дарс жадвалига киритилади. Марказдан барча зарур дарслик ва ахборотномаларни сотиб олиш мумкин.

Машгулотлар сентябрь ойидан бошлаб 1 августгача 11 ой давом этади. Дарслар ўзбек ва рус тилларида олиб борилади.

Охириги беш йилликда абитуриентларимиз 85-90% ўқишга қабул қилинди.

Натижалар билан марказда танишиш мумкин. Шунингдек, ушбу илмий ўқув марказида рус ва инглиз тилини ўрганиш курслари ҳам бор.

МАНЗИЛ: Тошкент шаҳри, Юнусобод тумани, 2-мавзе, 14-а уй (9 қаватли бинонинг 1-қавати).
Мўлжал: Юнусобод, «Универсам» бекати, «Юнусобод» бозори қаршисида, «Ўқтамбанк» ёнида.
ТЕЛЕФОНЛАР: 8(371) 221-35-56, 221-81-09.

ИЛМИЙ ЎҚУВ МАРКАЗИ

«ЎҚТАМХОН-НУР» ЎҚУВ МАРКАЗИ

қўйидаги ўқув курсларига таклиф этади:

Тикувчилик — 3 ой, бошловчилик — 6 ой.
Тўй ва оқшом либослари — 1-2 ой.
Аёллар костюм-шмиди, плаш-пальто — 1-2 ой.
Ҳамшира — 6 ой, 4 ой ўқиш.
Ҳамшира (тезкор) — 3 ой.
Тиббий массаж — 2 ой. Нуктали — 1 ой.
Торт ва пишириқлар — 2 ой.
Пишириқлар олий курси — 1 ой.
Уйғурча таомлар ва салатлар — 1 ой.
Аёллар сартарошлиғи — 3 ой.
Педикюр, маникюр — 1 ой.
Сартарошлик — 3 ой.
Тўй ва оқшом турмақлари ва макияж — 1 ой.
Бухгалтерия ҳисоби — 3 ой.
Элита парда ва чойшаблар тикиш олий курси — 1 ой.
Сартарошлик — 2-3 ой (ўғил болалар учун).
Қаштачилик — 3 ой (машинада вишивка).
Тўқувчилик — 2 ой.
Инглиз тили — 3 ой, бошловчилик — 6 ой.
Рус тили — 3 ой, бошловчилик — 6 ой.

Бисер, яъни мунчоқ тикиш — 2 ой.
Сунъий гул яшаш — 1-2 ой.
Компьютер сабоқлари — 2 ой. Интернет — 1 ой.
Арабча ва миллий рақс — 3 ой.
Барчаси амалиёти билан
Етоқхона мавжуд.

Ўқиниш тугатганларга ДИПЛОМ берилади.

МАНЗИЛ: Тошкент шаҳри Юнусобод тумани 3-мавзе, 1-уй, 31-хона. Мўлжал: Юнусобод бозори орақсидида.
Тел: (8 371) 221-17-95, 221-77-72 (18⁰⁰), 225-97-93 18⁰⁰ дан 22⁰⁰ гача.
Филал.
МАНЗИЛ: Ҳамза тумани Фарғона йули қуаси, Қўйлик, 4-уй 40-хона. Тел: (+99897) 785-90-30 (кундузи).

Сайёра андиша билан оқ ва рақни қоралар, мен ҳам хаёл оғушида...

...Кўчага чиқмоқчи эдим, дарвоза олдида Шахризода кўринди-ю:

— Мархабо, — дедим кўнглим ёришиб.

— Ассалом-алайкум, — унинг кўзларида севинч барқ ургандек бўлди. Лекин дарров сўнди. — Нахот... кетасизлар, устоз? Кетиб қоласизлар ва... тамом?

Кулиб кўйдим: — Тамом, деганинг нимаси? Кетишнинг келиши бўлмайми? Дийдорлашиб турамиз, худо хохла. Бир умрга!

Ха, Сайёра билан тўрт йил шу қишлоқда яшадик, чинорликлар билан қувонч-ташвишларни баҳам кўрдик, нон-туз едик. Тўнғичимиз Даврон шу ерда туғилди.

Чинор дейман-у, ёшлар газетасида босилиб чиққан Шахризоданинг бир мақола-си эсимга тушади. "Чиноробод бўлади" сарлавхали мақола-сида Шахризода ободлашиб бораётган она қишлоғини таъсирчан тасвирлаган. Ҳақиқатда ҳам обод бўлиб, бу қишлоқ бошқача кўриниш оляпти.

Ўзгаришларга бой бўлди шу тўрт йил. Ўтаётган вақт... одамлар кўринишларида ҳам из қолдирипти. Ўқувчим Шахризода ҳам мактабни битирди, бу орада турмушга чиқди. Она ҳам бўлади ҳадемай.

Аммо шу қизни эсласам, вужудимни аллақандай ғалати ҳислар қамраб олади. У билан боғлиқ айрим хотиралардан ҳаяжонланиб, ўзимни ноқулай сезаман.

...Ёмғирли кун эди ўшанда. Мен — навбатчи. Бундай ҳолатларда мактаб навбатчисининг иши мушкулроқ — танаффус пайти болаларни ташқарига чиқариб бўлмайди. Залларда ҳам тинчликни сақлаш керак.

Катта танаффус. Шахризода бир дугонаси билан иккинчи қаватда, дераза ёнида суҳбатлашар, лекин кўзлари, қарамасам ҳам ҳис этилган — мен томонда.

— Синфга кирсаларинг бўлармиди...

Улар олдинма-кетин синфга кирдилар-у, мен... хаёлга толдим. Кўз олдимда Шахризода. Ўғринча нигоҳ ташлаши.

Бу гўзал қизнинг сирли нигоҳларидан, тўғриси, ғалати ҳолатдан. Қарашлари қалбимда ташвишлар туғдирипти. Нахот...

Йўк, йўк, бўлиши мумкинмас. Оқила, фаросатли қизлигидан у ҳаманинг ҳавасида. Иббон. Ўқили ҳам аъло. Лекин...

Кунлар ўтар, Шахризода ўша қизик одат — яширинча мен томон сирли боқишларини ҳамон ташламасди.

Кейинроқ... Шахризода хусусида ҳаддан зиёд кўп ўйлаб қолишимни пайқадим. Ха, ҳаддан ташқари. Қарда бўлмайин, хаёл мени беихтиёр у томон элтар, қарга қарасам, гўзал сурат кўз ўнгимда. Ўзимда қандайдир ўзгариш, бошқача ҳолатни сезиб қолиб, ростдан, ҳавотирга туша бошладим: худойим, бу нима аҳвол? Нахотки... ошик бўлдим? Ўқувчимга? Ойила, бола-чақали ўқитувчи ўз шогирдига? Э, йўк, нималар деяман...

"А, унда... уни кўриш истаги намуна кўнглингда жўш уради? Ҳақиқат учрашнинг келади ўша қиз билан? Мактабга келдингми, дақиқа санаб, ўн биринчи синфга дарсинг яқинлашни сабрасизлик билан кутасан? Синфга кирдинг-

ми, Шахризоданинг тароватли чехрасидан кўз олгинг йўқ? Нега бундай? Нима учун?"

Ўзимни маломат қиламан: "Сенга нима бўлди, Мақсуд? Ақлинг жойидами? Аҳмоқона хаёлларни бошингдан чиқариб ташла... Эсингни йиғвол, ў, ўқитувчи!" Бахтим экан, бир воқеа сабаб тезда ўзимни қўлга олишга эришдим — Сайёра бемор бўлиб қолди. Дўхтир чақирдик.

— Касалхонага обориш керак, — деди "тез ёрдам" да келган врач. — Ёйрақ шамоллаган, олди олинмас, заҳар қонга

га оборама бу ўқимагани, бо-йиб кетишим заҳоти!

Шундай деб у хотинига кўз қисиб кўйди:

— Бойиб кетармиз-а, Шахри?

— Китобим чиқса... Лекин китобнинг номи нима бўлади? — деди Шахризода, эрининг бегубор ҳазил-шўхликларидан за-вкланаркан. Ва бирдан жиддий тортиди: — Урушнинг сўнгги қурбони". Маъқулми?

Ҳайрон бўлдим: "Нима? Отаси... уруш қурбони?"

Мухаммад ШОДИЙ

Ўқимаган қизнинг романи

ҲИКОЯ

Ўтиши мумкин.

Гангиб қолдик. Ўғлимиз Давронни нима қиламиз? Онасиз гўдакнинг холи не кечади?

— Иложини топинглар, беморни ётқизмаса бўлмайди.

Мактаб фарроши Жамила опа:

— Давронжонни ўйламанг, — дея Сайёранинг хаста ва паришон нигоҳига дилсўзлик билан қаради, — хотир-жам бораверинг, синглим. Сихат бўлиб келганингизга қадар болага биз қараймиз.

— Сиз?

— Мен. Ва мана — Шахризода.

Сайёрани шаҳар касалхона-сига олиб бордик. Давронга қараш Шахризода ва унинг она-си зиммаларида. Аввал анча қўйналдилар. Онасиз қолган гўдак кўп йиғлар, ғашлик қиларди. Лекин Шахризоданинг, ҳа, айниқса, Шахризоданинг меҳрибонлиги қор қилгандек, кўп ўтмай улар "она-бола" бўлиб кетишди.

Соғлигидан кўра болани ўйлаётган турмуш ўртоғим, фарзандимизнинг ишончли қўлларда беозор катта бўлаётганидан беҳад мамнун. Шахризода ва унинг онасидан гоёт миннатдор. — Жамила опалар уйда ўтирибмиз.

Шахризода уялиқираб: — Отам тўғрисида бир нарсга ёзипман, устоз, — деди-ю, ялт этиб унга қарадим:

— Яхши қиласан, сингилжоним. Газетада эълон қилинган мақоланг таъсирчан чиққанди. Ҳаракат қилсанг, янада яхшироқ нарсалар ижод қилишинг мумкин. Истеъдод бор сенда. Лекин истеъдодиям тарбиялаш керак. Айтмоқчи, нима ёзипсан отанг ҳақида?

Қизнинг отаси аскарликда вафот этган экан. Ичи тўла андух, кўзлари ғамгин. Маҳзун жимлайди:

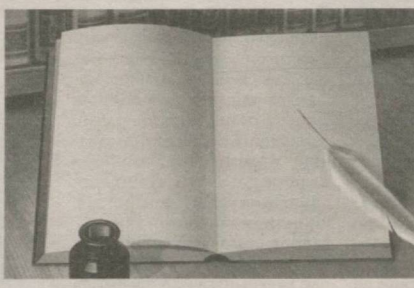
— Билмадим, ҳикоя бўлади-ми ёки қиссаси... — деган эди, турмуш ўртоғи:

— Мен биламан-у, — дея аралашди, юзида табассум билан, — роман бўлади ёганларинг. Ўқимаган қизнинг биринчи романи!

Сурайё опа қошларини чимириб, қуёвига юзланди:

— Нега ўқимаган экан? Болам беш баҳолар билан мактабни тамомлади. Институтда эса... сиз ўқитасиз-да энди, ваъдага вафо қилиб.

— Албатта, онажон. Институт-

Нима хаёлдалигимни дарҳол пайқаб: — Хайратга тушманг, — деди Шахризода. — Менинг отам урушдан анча кейин, олти-миш саккизинчи йили, йиғирма ёшида ҳалок бўлган. Аскарликда. Бир вақтлар тупроққа фашистлар кўмиб кетган минанинг тўсатдан портлаши натижасида.

Вужудимни ҳаяжон қамраб олди. "Ана гап қаёқда..."

— Фақат отанг тўғрисида ёзасанми? — сўради Илҳом.

— Йўк, албатта. Иккинчи қаҳрамоним — онам. Ёш умрини отам хаёли-хотираси билан ўтказган онажоним.

— Учинчиси... мен?

— Йўк, домлажоним бўлади, — дея менга қараркан, ёш кўринди Шахризоданинг кўзларида.

Ҳаяжонландим. "Мен? Эй, худойим, нега? Нимага?..."

— Вой, унда... тўртинчи экан-да бу бечора?

— Йўк, Илҳом акажон, сиздан олдин... болам ўтирибди навбат кутиб. Даврон ўғлим!

... Чинордан қўчиб кетганимизга ҳам уч-тўрт йиллар бўлди. Бир кун Илҳом кўнғироқ қилди-ю, гап орасида:

— Ўқимаган қиз асарини ёзиб тугатди, шекилли, энди... чизиш билан овора, — деди, бегубор куларкан.

— Чизиш билан, дейсизми?

Рассом ҳам бўлмоқчи, чоғи, ўқимаган. Лекин... фақат сизнинг расмингизни чизади, Мақсуд ака.

— Нима? — ағрайиб қолдим.

— Менинг расминини?

— Деворда осиқлиқ суратингизга тикилганча хаёл суриб ўтирган экан, ўзимни гўлликка солиб, бу кимнинг расми, деб сўрасам...

Унинг гапи мени эсанкиратиб қўйди. Кейинги гаплари кулоғимга кирмади. Аъзойи баданим титраб кетди. "Қизик, у... менинг расминини чизади? Расминини чизиб, деворга... Эй худо, нимага? Ҳеч ҳам тушунолмайман, намунача унинг "меҳри тушиб" қолган менга?!"

Бир неча кун гарангиб юрдим. Юрагимни гулгула босган-

ди. "Нима учун? Шунчалик... нега хаёлинг менда, Шахризода? Нега? Нимага, ахир, сабаби не?..."

Шахризодадан мактуб келди. Сайёрага. Менга ва Даврон боласига саломлар йўллабди. Ана, Сайёра жавоб ёзаяпти.

— Сиз ҳам ёзасизми?

— Мен? Сенинг ёзганинг...

— Эҳ, Шахризода... — хаёлан эди хотиним. — Унинг сизни қанчалар... яхши кўришини биласизми?

Ногаҳон бир қалқдим: — Нима?

Жилмайган кўйи: — Ҳа, Шахризода сизни яхши кўради. Сабабини биласизми? — деди Сайёра. Ва юрагимда шу онда нималар кечаётганидан мутлақо бе-хабар ҳолда давом этди: — Сизни кўрса, биласизми, кимни кўргандек бўларкан — отасини!

— Отасини? — донг қотдим.

— Ҳа-да, — отасига икки томчи сувдек ўхшаркансиз. Жамила опа ҳам аллақандай... бошқача қарарди сизга. Ўқитиб берганмисиз? Бунинг сабабини Шахризодадан кейинроқ билволдим... Хотинимнинг гапларини эшитиб, мени гўё чакмоқ урди. Қарахтман. Қиёфам ўзгариб кетди, чоғи, Сайёра: «Сизга нима бўлди, дадаси?» дея сўради хавотирланиб. Шахризода кўз ўнгимга келди. Юзимга меҳрли қарашини кўргандай бўлдим. Ва... бош эгдим, хижолатдан ёниб. Ҳа, нимадир ёндирарди менинг юрагимни. Айбдорлик ҳисси! Мен гумроҳ, мен аҳмоқ...

Чуқур хўрсиндим-у, негадир, бироз енгил тортидим... Кўнглим жойига тушгандай бўлди, мени қийнаётган саволларга, ниҳоят, жавоб топгандай: "Ўхшар эканман-да, Шахризоданинг шахид отасига. Шунинг учун... Шунинг учун ҳам..."

— Мақсуд ака...

"Нега шуни вақтлроқ айтмадинг?" деб... бақиргим келди-ю, ўзимни босдим — кўнглим хира қилгим келмади. Фойдаси йўқ эди. Аслида... унда нима айб?

Бошимни кўтардим, бир ахволда ўтирган Сайёрага жимлайиб бокдим.

— Хайрият-э, қошларингизнинг туғуни ёзилди. Нима бўлди сизга?

"Нима бўлганини қандоқ унга тушунтирай? Қандоқ тушунтирай?!"

... Бир кун Илҳомдан мактуб олдим. "Мақсуд ака, шогирдингизни табрикларанг — китоби чиқди. Эсингиздами, "Ўқимаган қизнинг биринчи романи" дегандим қилиб, фаришталар омин деган эканми, ана, адабиётимизда "янги романнавис". Институтда ўқиб, афсус, унга насиб қилмади — ўқитамаган дегандим, ваъдани бажаролмадим. Лекин "бойиб кетиб" асарини китоб шаклида нашр эттиришга, кечроқ бўлса-да, муваффақ бўлдим. Шунисига ҳам шукр, деяпти шогирдингиз. Мусаввир ҳам ўқимаган қизнинг ўзи. Муқовада — сизнинг суратингиз. Бу Мақсуд муаллим, десам, "йўк, дадам" деб турибди бу ўқимаган. Нимам дедим. Ҳа, айтганча, китобнинг номи "Отажоним". Олиб борармиз бир нусха"

Ўтирибман, вужудим ҳис-ҳаяжонга тўла. Оруларни ушалган истеъдодли шогирдининг биринчи китобини ўзимча тасаввур қилишман. Муқовада... менинг суратим.

БОҚИЙ МЕРОС

Ўзбек нима дейди?

Туз ё қалампир узатганда: Ерга қўй, қўлга берма, уришиб қолмайлик...

Кутилган нохушлик юз берганда:

Итининг феъли эгасига маълум. Шундай бўлишини билиб юрардим...

Маҳмадонига:

Гапга тўн қийғизади. Гап деса, қол-қол, иш деса, Шибиргондан топ.

Қарздорга:

Насияни ўғри чиқарган...

Савдогарга:

Инсоф сари барака.

Муттаҳамга:

Бўйида иллати борнинг тиззаси қалтирар.

Айб қилиб, мунқир келганга:

Ҳам фарлик, ҳам пеширлик-ми?!

Умр давомийлиги ҳақида:

Мен боламли дерман, болам боласини дер.

Ҳаммага яхшилик соғинида:

Ҳар кимнинг пешонасига берсин.

Ноўрин шубҳа-гумонга борганга:

Гумон — иймандан айирар.

Қуд-андачилик абадийлиги ҳақида:

Куёв юз йиллик, қуда минг йиллик...

Кўрқоқлик, ожизлик ҳақида:

Кўрққанга қўш кўринар.

Эски(кекса)нинг ҳикмати тўғрисида:

Янгини эски асрар...

Ростгўйлик, ошқоралик ҳақида:

Бетга айтганнинг заҳри йўқ.

Исрофгарчилик танқиди, тежамкорликка даъват:

Ётиб еганга тоғ ҳам чидамайди...

Ўзганинг ташвишини англамаслик танқиди:

Танаси бошқа дард билмас.

Ташвишда қолиш, муаммага дуч келганда:

Бошига савдо тушди...

Иллат юқоридан бошланиб келса:

Балиқ бошидан сасийди...

Жабр кўрганга ҳамдардлик хусусида:

Бошидан ўтганнинг қошидан ўтма...

Яхши ниятда ёмон оқибат туғдириш ҳақида:

Қош қўяман деб, кўз чиқарма.

Авзойи бузуқ, кайфияти ёмон одамга:

Қовоғидан қор ёғади.

(Давоми бор.)

Махмуд САТТОР тайёрлади.

ОЙНА

Мохинур кун бўйи Амрининг кўнғироғини кутди. Жимлик. Унинг бунақа одати йўқ эди-ку? Иши бўлмаса ҳам нукул телефон қиларди. Ҳатто:

— Амир ака, ҳозиргина хайрлашдик-ку... — деса:

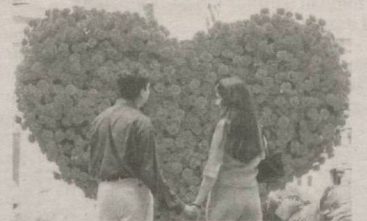
— Яна бошдан саломлашаверамиз, — дея ҳазиллашарди. Айниқса, ота-оналари орасида қудачилик борди-қелдилари бошлангач, ўзини Моҳинурнинг эгасидай тута бошлаган, кўнғироқлари яна ҳам кўпайган эди. Унинг бугунги жимлиги Моҳинурга беғона эди. Аввалига, балки иши кўпайиб кетгандир, деб ўйлади. Сўнг Амрининг икки тош орасида ҳам ҳеч йўқ бир марта:

— Устоз, қалайсиз? Қора-қура чурваларингиз билан катта «О», кичик «о» деб

ди? Амир акам ҳуқуқшунос, унақа шубҳачи эмас... Бекорга сиқилияпман, — деб хотиржам тортиди. Лекин барибир кечгача ҳам, эртаси кунга ҳам хабар бўлмади. Энди соатлар йилга айланди. "Ёмонроқ хабар бўлса айтарди-ку, тушунмадим, бу жимликнинг маъно-маъмуни нима экан ўзи?" дея энди чинданам сиқила бошлади.

Моҳинур ана шундай саволу сўроқлар ичида юрганида опаси кўнғироқ қилиб қолди. У:

— Моҳи, беш дақиқага чиқ, сенга айтадиган бир оғиз гапим бор эди, — дегач,

Хатолар такрорланмасин...

ўтирибсизми? — деб қўйиш одатини эслаб, кўнгли хижил бўлди. Ўзи кўнғироқ қилай деди-ю, кеча Амир унга бир гапни айтган эди:

— Шу... Моҳи... галати... одатларимиз бор-да. Бир-биримизни биламиз. Абитурientлигимизда танишиб, роса синашга бўлди. Турмуш қурай, деб турибмиз. Ота-онамиз ҳам рози. Лекин аммаларим «Етти пуштини суриштириш керак. Биламиз, институтини имтиёзли тугатиб, мактабда ҳам тез тилга тушган муаллима бўлди. Барибир сўраб кўрамиз, таомилимиз шу жиян», дейишяпти. Кўни-қўшни, қариндош-уруғингиздан бу ҳақда эшитсангиз, тагин дилингиз оғриб юрмасин! — деди. Ўртага шу гап тушгач, Моҳинурнинг ўзи энди Амирга кўнғироқ қилолмаётти.

Хўш, борди-ю суриштиришганда биров биров нарса деган бўлса-чи... деган андиша ҳам уни иккилантириб қўйди. Лекин кўнглида ишонч билан "Ким нима дей-

юраги шув этиб кетди. Шундаям онасига безовталигини сездирмасдан, атайлаб бироздан сўнг, танаффусга кўнғироқ чалинган унинг олдида қолди. Қараса, опасининг кўзлари қизариб, юзи сал ишинқираган.

— Нима гап?

— Моҳи... Биз... биз лаънатга қоладиган бўлди...

— Опажон, бундоқ тушунтириброк гапиринг...

Опасининг айтишича, Амрининг яқинлари суриштириб келганида бир сир ошкор бўлибди. Махаллада кекса бир чол: "Бу хонадонда тинчлик-осойишталик. Қизлари оқила, келинлари оқила... Лекин бор ҳақиқатни айтишим керак, бўлмаса охирагимиз куйди", — деб бир сирни очибди. Эмишки, Моҳинурнинг бобоси (у Моҳинур уч ёшга кирганида вафот этган) бир пайтлар ўғирлик ва гиёҳвандлик билан шугулланиб, жиноий жавобгарликка тортилган экан.

— Амрининг аммалари бу гапни эшитиб, "Буларнинг қони бузук экан, ўзи яхши қиз бўлсам, фарзандлари қон тортиб ёмон одам бўлиши мумкин", — дейётган эмиш...

Моҳинурнинг устидан қайноқ сув қуйилгандек бўлди. Унда нима айб? Тўғри, у ўғирлик, гиёҳвандлик иснод эканлигини яхши билади. Булар одам боласига гапни лаънат келтирадиган иш. Лекин бечора неваранда нима айб?

— Амир акам ўзлари нима дейётган экан?

— У ҳам тайинли бир гап айтолмабди...

— Хўш, мен нима қилишим керак энди, опа?

— Билмайман, ўзинг ҳал қил, бу куёв бўлмиш ҳам аммаю ҳолаларининг гапини икки қилолмаса, эртага ҳаётларинг қандай кечадиган?

— Кўйинг, опажон, мен ўзимни оқлаб "Йўқ, бизнинг бобомиз, отамиз бундоқ эди" деб юришимнинг ўзи уят-ку, ахир! Ўзлари билади...

...Минг шўқри, йигит аҳду паймонида турди, четдан айтилган ҳар хил қийбатларга парво қилмай, Моҳинурга уйланди ва бугунги кунда улар бахтли-тахтли ҳаёт кечиряшмоқда. Лекин...

Ҳа, "Отаси фалончи экан, онаси эса..." дейиладиган маломатлардан худо асрасин ҳар кимни. Нега десангиз, бундай таънадашномлар айрим оилалар қувончига соя солмаслигига ҳеч қим қафолат беролмайди. Кимдир ўзининг авлод-аждоди билан давраларда фахрланса, яна кимдир бошқаларнинг йўл қўйган хатоси учун жавоб беришга мажбур бўлиб, бош эгиб турса — бунинг нимаси яхши? Шунинг учун ота-оналар, оиламиз устунлари бир оддий ҳақиқатни унутмасинлар: у ҳам бўлса, ҳаёт уммонида Яратган томонидан ато этилган умримизни фақат савобли ишларга бағишлайлик, пешона теримиз билан топилган ҳалол ризқ-насибамизни фарзандларимизга илинайлик. Ана шундагина улар бизнинг йўл қўйган хатоларимизни такрорламайди.

Дилфуза САДРИДДИНОВА,
Самарқанд шаҳридаги 13-умумтаълим мактаби директори.

АЖИБ ОЛАМ

Шохдор буқа

Энг узун шохли буқа Африкадаги фермалардан бирида яшайди. "Лач" лақабли бу жониворнинг шохлари ўлчаб кўрилганда 95 сантиметр 25 миллиметр чиққан. Уни парвариш қилган фермернинг айтишича, Лач шохли буқа билан тўғилган экан. Аммо шохлари бу қадар унчадан бўлиб кетишини ўшанда ҳеч қим ҳаёлига ҳам келтирмаган эди.

Энг қийин тиллар

Дунёдаги энг қийин тиллар сирасига — кирадиганлари ҳақидаги маълумотлар кўпчиликини қизиқтирса керак. Шимолий Америкада истиқомат қилувчи "чиппева" деган хинду қабиласининг маҳаллий тилида феълнинг олти мингга яқин кўриниши мавжуд экан. Уларга қўшни бўлмиш "хайда" қабиласининг тилида эса 70 хил олд қўшимчалар ишлатилади. Доғистон аҳолисининг айрим қисми сўзлашадиган "табасаран" тилида 48 хил, эскимосларда эса 63 та от келишклар мавжуд.

Наргиза СИДДИКОВА
тайёрлади.

Бахтли бўлинг!

«Болалигимда ота-онам уч ой ичида бирин-кетин оғир хасталикда учраб, қаҳо қилган. Мени тоғам қарамоғига олган. У киши мендан меҳрини аямая болалари қаторида вояга етказди. Холамининг айтишича, ота-онам бир-бирини ёқтириб турмуш қурган экан. Шунгами, гоҳида янгам "Онагга ўхшаб, сен ҳам бирорта йигитни яхши кўриб қолиб, бизни гап-сўзга қўйма, гапимни қулоғингга кўроғишнддай қўйиб ол", деб танбех бериб қўярди. Уларнинг сўзидан чиқмадим.

Дугонам Кумри акаси Нусратнинг мени яхши кўришини айтганидан сўнг уларниқидан қадамимни уздим. Нусрат қайта-қайта совчи қўйди. Бошим баалога қолди. Янгам "Дугона баҳона экан-да, кўз сузмасанг, сенга қиё боқармиди?" деб жерқийдиган одат чиқарди. Бир кун икки кўшимиз Хурсаной холага "Шундай оёқ-қўли чакқон дастурдан ажраб қолишимга сал қолди.

Тоғасига Нусратнинг айбини айтавериб, зўрга ниятимга етдим", дейётганини эшитиб қолдим. Ахир, тоғам холамга "Зулайхони шу йигит бахтли қилишга ишонаман", деганди. Аммо янгамнинг гапларидан кейин ўзгариб қолди. Шундан сўнг сўраб келганларнинг бировини етим деди, бирини тенг кўрмади. Сифдошларим ҳаммаси турмушга чиқиб кетди. Яқинда дугонам Кумри "Оила ва жамият" газетаси тахририятдан ёрдам сўраб хат ёзишимни маслаҳат берди. Умидим сизлардан, **ёшим 25 да**, маълумотим ўрта. Ёшимга мос, зарарли оdatлардан холи, иши тайин, оқ кўнгли, инсоний фазилатларни қадр-

лайдиган йигит учраса, турмушга чиқмоқчиман.

ЗУЛАЙХО,
Қашқадарё вилояти».

"Қизим Гулнорани ҳали болалигиданоқ тоғам ўғли Элдорга келин қилмоқчилигини айтарди. Байраму ҳайитларда совғалар билан йўқлаб турарди. Элдор мактабни тамомлаб, Москвада ўқий бошлади. У институтини тугатгач ҳам Тошкентга қайтмади. Келиноним Гулноранинг ҳам ўғли ёнида ўқишини хоҳларди. Лекин эрим "Қизим кўз олдимда — Тошкентда ўқийди", деб оёқ тираб олди. Айтганидек, қизимиз уйимиздан қатнаб институтини имтиёзли диплом билан тугатди. Нуфузли ташкилотда ишлай бошлади.

Бир кун Элдор ўзи билан бирга ишлайдиган бир рус қизини яхши кўриб қолибди, деган миш-миш гапни эшитиб қолдим. "Шу гап ростми?" дея тоғамдан сўраганим, эртасигаёқ жажл билан ўғлимнинг ёнига самолётда учиб кетди. Беш кундан сўнг тоғам Москвадан қайтиб, бизниқча ўзи келди. Элдор ўйланиб, қизчали ҳам бўлган экан, на илож. Гулнорани сўраб келган қанча совчаларга рад жавобини берганди. Гоҳида отаси қариндошининг дастидан гулдай қизимнинг бахти боғланди, деб мени қойиб қолади. Элдор болалигидан ниятда одобли, сеҳни ўқир бўлгани учун уни ҳаммаимиз яхши кўрардик. Ҳаётда бундай йўл тутиши, ота-она-

си беҳабар ўйланиб олиши етти ухлаб тушимизга ҳам кирмаганди. Сизларга умид билан мурожаат қилаяпман. Газетангиз сабабчи бўлиб, қизим ҳам бахтли топса. Гулноранинг **ёши 30 да**, маълумоти олий. Ўрта бўйли, хушрўйгина қиз. Нуфузли ташкилотда хизмат қилади. 40 ёшгача бўлган, тошкентлик, зарарли оdatлардан холи, олий маълумотли инсон учраса, уни эгасига топшириб, кўнглимиз тинчирди.

МУБОРАК хола,
Тошкент шаҳри».

«Мактабдаёқ синфдошим Юлдузни яхши кўрардим. У ҳам менга бефарқ эмасди. Мактабни тугатган, у институтга ўқишга кирди. Мен эса ота касбим — қосиблик ҳунарини танладим. Тез-тез учрашиб турардик. Байрамларда унга совғалар, гуллар тақдим қилардим. Охири курсда ўқиётганда у ўзгариб қолди. Учрашганимизда тўй ҳақида оғиз очсам, онаси билан маслаҳатлашишини айтиб, тезда кетиб қоларди. Юрагимни шубҳа келмира бошлади. Кўп ўтмай, ҳафта охирида Ботир деган йигит олдимга келиб, мен Юлдузнинг тенги эмаслигини, улар турмуш қурмоқчи эканини айтди. Эртаси кун Юлдуз совға қилган нарсаларимни ва пул солинган конвертни қўлимга тутқазиб, "Мени кечир!" деди. Ҳаммасини отиб юбориб, "Бахтли бўли!" дея бир аҳволда кетдим. Юлдузни кўрмай, у ҳақда эшитмай деб,

Тошкентга тоғамнинг ёнига келиб, қосиблик қила бошладим. Шунга ҳам 15 йил бўлибди. Қизлар бевафо деган фикр юрагимга муҳрланиб қолганди. Укаларим ҳам уйланди. Яқинда қариндошлар ўртага олишиб, насиҳат қилишди. Бир қизни деб ҳаётингни абгор қилма, дейишди. Ахйри, ўйланишга қарор қилдим. **Ёшим 37 да**, маълумотим ўрта-маҳсус. Уйланмаганман. Қосибман. 35 ёшгача бўлган, оқила, самимий, наманганлик ёки тошкентлик қиз учраса, уйланмоқчиман.

ОЛИМЖОН,
Наманган вилояти».

«Шоҳсанам билан институтда бирга ўқиб, бир-биримизга кўнгли қўйдик. Бундан хабар топган отаси унинг ўқишини Тошкентдан Самарқандга ўтказиб кетди. Менга "Қизимни Хоразмга узатмайман, ёлғиз ўғил экансан, юртингдан уйлангин", дея насиҳат қилди. Орадаги масофа, катталарнинг совуқ муносабатлари севгимизни сўндириб қолди. Дастлаб менинг ота-онам ҳам қарши бўлди. Шоҳсанам ав-

тоҳалоқатга учраб, оғир аҳволда касалхонада ётганида алаҳсираб исмиمنى такрорлайвергач, акаси мени машинасида олиб кетди. Шоҳсанам ўзига келиб, даволаниб чиққач, отаси тўйимизга бош бўлди. Биз ниятда бахтли эдик. Ота-онам "Битта фарзандимиз иккита бўлди, илоҳим ўзларингдан кўпайинлар", деб дуо қиларди. Кетма-кет фарзандларимиз туғилди. Пешонага битилган қисматдан бандаси қочиб қутулмас экан. Шоҳсанам Самарқандга бетоб ётган онасини кўргани бораётганда яна автохалокатга учраб, оламдан ўтди. Болаларимни бағримга босиб, чирқираб қолавердим. Ушанда кичкина қизим 1,5 ёшда эди. У 5 ёшга тўлганда аммасининг маслаҳати билан тахририятга хат ёзиб, ҳужжатларимни қўшиб жўнатдим. Менга хоразмлик Дилбарнинг телефон рақамини беришди. У бефарзандлиги туфайли эридан ажрашган экан. Учрашдик, болаларимга меҳри тушиб қолди. Дилбарнинг онаси учта боланинг кўнглини топа олармикан, дея иккиланганди. Дастлаб қийналдик, ҳозир болаларим онаси — Дилбарсиз яшашини тасаввур ҳам қилолмайман. У самимийлиги, оқ кўнглилиги, болажонлиги билан меҳримизни қозонди. Қайта бахтимни топдим. Сизларга ташаккур.

МУРОД,
Хоразм вилояти».

ТАХРИРИЯТДАН:

«Бахтли бўлинг!» рукнига хат йўллаётган ёки бево-сита мурожаат қилаётган фуқаролар паспорт нухаси ва яшаш жойидан (маҳалла қўмитасидан) маълумотнома тақдим этишлари шарт. Шунингдек, ажрашганлар бўлса, суд қарорининг нухасини топширишлари талаб этилади.

МУРОЖААТ УЧУН ТЕЛЕФОН: 234-25-46

КЎЗГУ

Йўлдаги гулбозорга бойчечаклар чиқибди. Яқингинада ҳам "Бу изгиринлар қачон тугаркин?" деб осмонга термулаётгандики...

Митти гиёҳнинг оламга муҳаббати жасоратга айланиб, мана, қиш этагидаги қорларни ёрибди. Ерларни ялаган совуқ шамолга, ўзи кеч келиб, кетишга шошилмаган қишнинг ҳақли кечаларига парво қилмай, пешинга яқин қора совуқни сал-пал юмшатган қуёш нурларига ишониб, қиёқларини гулбаргларини ёзибди. Энди борлиқ гулу гиёҳларга тўлиб кетади.

Бойчечак, бойчечак деяверарканмиз-у, маъносини шу пайтгача чуқурак ўйлаб кўрмаган эканман. Мўъжазгина, мўртгина... дунёга барча моддий бойликлар, гўзалликлар эшиги очилаётганидан дарак бўлган чечак...

Кўнглимдан ўтаётган бу гапларни кўлимдаги бойчечаклар тушунаётгандек хурсанд борардим. Кутилмаганда автобус илкис тўхтади, йўловчилар қалқиб кетди.

— Вой!

— Ҳой бола, нима қиялсан, ўтин олиб кетаётганинг йўқ-ку!

— Ўзи, машина ҳайдашни биласанми?

— Буларнинг ҳаммаси ҳужжатни пулга олган!

"Милтиқнинг ўқидек отилаётган бу гапларга ҳайдовчи нега бепарво? Ҳеч

Бойчечак дилингда очилсин

бўлмаса, кечирим сўрамайдими?" деган ҳаёда ҳайдовчи томонга қарадим. У эса ёнидаги эшикни очиб, пастга сакраб тушди. Йўл ўртасида кўзларини катта-катта очиб турган уч-тўрт ёшлардаги қизчани даст кўтариб, у ён-бўён алангадди, олдида чолиб келган аёлнинг қўлига бола-ни топшириб, орқасига қайтди.

Автобус ичида эса ҳалиги суҳбат давом этарди:

— Э-э, инсоф қолмади одамларда. Бозордаям алдов-палдов, ҳамма бир-бирини чув тушириб ишини битириш пайида...

Гап чувалашиб, гўё ичкаридаги бо-

сим ортиб борарди. Шу пайт ўрта ёшлардаги басавлат киши гуриллаган овоз билан савол ташлади:

— Шу... ҳамма деганингизнинг ичида сиз ҳам, мен ҳам бормиз-да, а?

Бирдан жимлик чўқди. У киши давом этди:

— Дастурхонимиздаги ризку насибалар қанча яхши одамларнинг меҳнати, ҳиммати меваси. Энгимиздаги кийимлар, рўзгоримиздаги буюмлар, уйимизни ёритаётган чироқ, узоғимизни яқин қилаётган мана шу машинаям... саногига етиб бўларканми, ҳаммаси ўзимизга ўшаганларнинг яхши нияти билан қилган меҳнати самараси...

Одамларнинг юзларига бир-бир разм соламан: бу гапларни ким яқдиллик билан маъқуллаяпти, ким ҳалигина айтган сўзларидан хижолатдай, айримларни... тушуниб бўлмайди.

— Атрофга мундо-оқ очик кўз билан қарайлик. Худо кўрсатмасин, "йўқ" десак, йўқлиб кетаверади-да!

Назаримда, овози гулдираган бу одам дилларга бойчечак экётгандек эди...

Мухтарама УЛУФОВА

ШУКУХ

ЮРТГА КЕЛДИ ЯНА КЎКЛАМОЙ

Юракларга солиб ҳаяжон,
Эшик қоқар биз кутган меҳмон.
Елкасида байрам либоси,
Қўлларида очил дастурхон.
Дала даштга бағишлаб чирой,
Юртга келди яна кўклагой.

Тоғдан эсар майин шабода,
Зарра ғубор йўқдир ҳавода.
Қуртакларнинг қочиб уйқуси,
Уйноқлайди майин шабода.
То тоғгача кўкда бедор ой,
Юртга келди яна кўклагой.

Қалдирғочлар кўйлаб қўшигин,
Айвонига чорлар маъшугин.
Келинчадек янлаб чаманлар,
Илҳақ кутар бўдуба — ошгин.
Ёр-ёр айтиб, бошлаб катта тўй,
Юртга келди яна кўклагой.

Шивирлайди зилол булоқлар,
Ёрни ёриб чиқар қулоқлар.
Қувалашиб ёқут томчилар,
Юракларга берар мароқлар.
Қирғоқдан тошар жўшқин сой,
Юртга келди яна кўклагой.

Элу юртга тилаб омонлик,
Йўқолсин деб буткул ёмонлик,
"Саодатга, бахтга йўғилсин, —
Дея ҳар бир ўзбекистонлик!"
Эзуликка кўрсатганча жой,
Юртга келди яна кўклагой.

Комил СИНДАРОВ

Совриндорлар кўргазмаси

Пойтахтимиздаги Ўзбекистон Бадий академияси кўргазмалар залида Республика Хотин-қизлар кўмитаси, Бадий академия томонидан ташкил этилган «Наврўз — 2011» аънавий халқ хунармандчилиги фестивали доирасида Зулфия номидида Давлат мукофоти совриндорлари ижодига бағишланган кўргазмининг очилиш маросими бўлиб ўтди. Кўргаз-

мада 6 нафар ижодкор қиз ўз асарлари билан иштирок этмоқда. Тадбирни ташкил этишдан кўзланган мақсад нуфузли мукофот соҳибалари ижодини кенг тарғиб қилиш, уларнинг маданият ва санъат соҳасида эришаётган илк ютуқларини ёшларга ибрат сифатида кўрсатишдан иборатдир. Кўргазма 18 апрелгача давом этади.

Ўз мухбиримиз

Муассислар: Ўзбекистон Хотин-қизлар кўмитаси, «Боалар ва оилаларни қўллаб-қувватлаш» ассоциацияси (Боалар жамғармаси) ва «Соғлом аяллов учун» халқаро жамғармаси

Бош муҳаррир: Норқобил ЖАЛИЛОВ

Қабулхона: (тел/факс) 233-28-20

Мухбирлар: 233-04-50

Котибият: 237-21-82

«Оила» бўлими: 234-25-46

Web-site: oilavajamiyat.uz

Тахририятга келган кўлөзмалар муаллифларга қайтарилмайди. Реклама материаллари учун тахририят жавобгар эмас.

«Шарқ» нашриёт-матбаа акциядорлик компанияси босмахонасида чоп этилди. Тошкент, Буюк Турон кўчаси, 41-уй. Босишга топшириш вақти — 15:00. Босишга топширилди — 15:00.

E-mail: oilavajamiyat@sarkor.uz

МАНЗИЛИМИЗ:

Тошкент — 700000

Амир Темур кўчаси,

1-тор кўча, 2-уй

Мўлжал: Олой

бозори ёнида

ОБУНА ИНДЕКСИ — 176

Ўзбекистон Матбуот ва ахборот агентлигида 0169-рақам билан 11.01.07да рўйхатга олинган. Буюртма Г — 332. Формати А-3, ҳажми 2 табок. Адади — 11718. Навбатчи муҳаррир — Фаррух ЖАББОРОВ. Саҳифаловчи — Оқил РАҲМОНОВ. Мусаххихлар — Саидгани САЙДАЛИМОВ, Мафтуна МИНГБОЕВА.

ISSN 2010-7609

1 2 4 5

Жаҳон шахматчилари Тошкентда

Пойтахтимиздаги Марказий офицерлар уйида шахмат бўйича биринчи ўзбек гротсмейстери — Георгий Аъзамов хотирасига бағишланган "Toshkent open" V халқаро турнири бошланди.

2007 йилдан буюн мунтазам ўтказиб келинаётган "Toshkent open" халқаро турнири ёшларимиз ўртасида шахматни янада оммалаштириш, спортчиларимизнинг халқаро тажрибасини ошириш, хорижлик шахматчиларни ўзбек шахмат мактаби имкониятлари ва салоҳияти билан кенгрок таништиришга хизмат қилмоқда.

Бу йилги халқаро турнирда Ўзбекистон, Россия, Украина, Исроил, Грузия, Арманистон, Индонезия, Афғонистон каби мамлакатлардан юздан зиёд шахматчи голиблик учун донна сурмоқда. 26 мартгача давом этадиган беллашуларда юртимиз шарафини Алексей Барсов, Антон Филлиппов, Тохир Воҳидов, Жўрабек Ҳамроқулов, Дмитрий Қайюмов, Андрей Квон, Владимир Егин, Олга Собирова, Нафиса Мўминова, Нодира Нодиржонова, Юлдуз Ҳамроқулова сингари тажрибали шахматчилар билан бир қаторда бир гуруҳ истеъдодли ёшларимиз ҳам ҳимоя қилмоқда.

Терма жамоамиз

Черногорияга боради

Хабарингиз бор, футбол бўйича Ўзбекистон терма жамоаси 25 март кунин Черногория терма жамоасига қарши майдонга чиқади.

Бўлажак учрашувда черногорияликлардан жамоа сардори "Рома" клуби вакили Мирко Вучинич, жароҳати туфайли "Фиорентина" ҳужумчиси Стефан Йоветичлар иштирок эта олишмайди. Шунингдек, Деян Дамьянович ва Бошковичлар ҳам йўл олислиги боис безовта қилмасликларини сўраган.

Эслатиб ўтамиз, учрашув 25 март кунин Черногория пойтахти Подгорица шаҳридаги "Podgorice Siti" стадионида бўлиб ўтади.

Кличконинг кутилган ғалабаси

Шанба оқшомида украинлик ўта оғир вазндаги машхур боксчи Виталий Кличко WBC йўналиши бўйича чемпионлик камарини ҳимоя қилди. Унинг рақиби кубалик Одланьер Солди эди. 12 раундга мўлжалланган учрашув атиги бир раунд давом этди, холос. Чунки кубалик боксчи биринчи раунднинг ўзидаёқ нокаутга учради. Шундай қилиб, ака-ука Кличколарнинг каттаси Виталий олтинчи марта ўз унвонини сақлаб қолди.

Интернет манбалари асосида Илҳом ЖУМАНОВ тайёрлади.